

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.369/2018/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. **R. A.** kamarai jogtanácsos által képviselt **felperes neve** felperesnek (cím) - a **személyesen eljáró alperes neve alperes (cím)** ellen tagdíj megfizetése iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 13.P.21.746/2017/9. sorszámú ítélete ellen a felperes által 10. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

Az alperes a Budapesti Rendőr-főkapitányság rendőr törzsőrmester rendfokozatú dolgozójaként 2008. július 2. napján nyilvánította ki csatlakozási szándékát a felperesi szakszervezethez. Belépéskor elfogadta annak hatályos Alapszabályát, melynek 24. pontja szerint a szakszervezeti tag kötelezettsége a szakszervezeti tagdíjat fizetni.

A felperes 2010. évben módosult alapszabályát a Tolna Megyei Bíróság Pk.60.079/2004/24. számú végzésével nyilvántartásba vette, mely 2010. szeptember 24. napjától 2013. május 5. napjáig volt hatályos.

Ezen alapszabály 33/c. pontja kimondta, hogy a tagsági viszony megszűnik a tagdíj 3 havi önhibából történő nem fizetésével. Amennyiben 3 havi tagdíj nem fizetés megállapítása után a felszólítást követő 8 munkanapon belül a tag nem rendezi a hátralékát, automatikusan törölni kell a nyilvántartásból.

Az alperes 2012 januárjától nem fizette a tagdíjat, azonban a felperes 2016 tavaszáig nem szólította fel alperest elmaradt tagdíj megfizetésére, majd megkereste az alperest telefonon azzal, hogy ha már nem kíván tag lenni, akkor töltsön ki egy kilépési nyilatkozatot és juttassa vissza a felperesnek. Miután ezt alperes 2016. május 17. napján megtette, felperes felszólította alperest 2016. június 20. napján 57 000 Ft elmaradt tagdíj megfizetésére, mely felszólításnak az alperes nem tett eleget.

A felperes a fizetési meghagyásból perré alakult eljárásban előterjesztett keresetében kérte kötelezni az alperest 55 500 forint és annak Ptk. 301. § szerinti, 2014. március 16. napjától a kifizetés napjáig terjedő törvényes és középátlagos mértékű késedelmi kamata, valamint perköltsége megfizetésére.

Ezen összegre a 2012. január 1. és 2016. május 23. közötti időszakra elmaradt szakszervezeti tagdíj jogcímén 55 500 tartott igényt. Álláspontja szerint mivel az alperes csak 2016 májusában küldte meg a szakszervezetből való kilépési nyilatkozatát, így tagsági jogviszonya a belépésétől 2016. május végéig folyamatosan fennállt, a tagdíj nem fizetése az Alapszabály szerint nem eredményezte automatikusan a tagsági jogviszony megszűnését.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Álláspontja szerint az Alapszabály szerint, ha három hónapig nem fizet tagdíjat, a tagsági jogviszonya automatikusan megszűnik. A tagsági jogviszonya megszűnését akarta, ezért nem fizette meg a tagdíjat. Sérelmezte, hogy 2016 tavaszáig senki sem kereste meg azzal kapcsolatban, hogy fizesse meg az elmaradt tagdíjat. Állította, hogy a felperes eljárása rosszhiszemű volt.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította, és megállapította, hogy a 10 000 forint le nem rótt eljárási illetéket az állam, egyéb költségeiket a felek maguk viselik.

Rögzítette, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban Ptk.) 62. § (1) bekezdése alapján a tagsági jogviszony megszűnését a felperes 2010. szeptember 24. és 2013. május 4. között hatályban lévő Alapszabályának 33. pontja szabályozta, annak c) pontja értelmében a tagdíjfizetési kötelezettség három hónapon keresztül történő elmulasztása esetén - a fizetésre való felszólítást követő 8 munkanap elteltével - a tagsági jogviszony megszűnt, a tagot automatikusan törölni kell a tagnyilvántartásból.

A felperes az alapszabály ezen rendelkezésének ismeretében döntött akként, hogy a tagdíjat nem fizeti és számolt tagsági viszonya megszüntetésével, mely diszkrecionális joga. A tagsági jogviszony létesítése és megszüntetése a szervezet tagjának diszkrecionális joga. A jóhiszeműség és az ésszerűség alapelveiből következően az alapszabály a tagok érdekeit védi. Elvárható volt, hogy a felperes szólítsa fel tagját kötelezettsége teljesítésére, ennek eredménytelensége esetében nyílt meg a lehetőség a tagsági jogviszony megszüntetésére. Az alapszabály 33. pontjának nyelvtani értelmezése szerint a tagdíjhátralék kiegyenlítésére történő felszólítás eredménytelensége esetén is három havi tagdíj meg nem fizetése esetén szűnik meg a tagsági jogviszony, amely ebben az esetben 2012. március 31. napja volt. Ez az időpont független attól, hogy a szervezet mikor észleli a tagdíjfizetés elmaradását, mikor szólítja fel hátralékának rendezésére. Elfogadhatatlannak ítélte, hogy mindaddig, amíg a felszólító levélben megjelölt idő el nem telik, a tagsági jogviszonya és a fizetési kötelezettsége is fennáll a szakszervezeti tagnak. Hiszen ez arra vezetne, hogy a szakszervezet a lehető legkésőbb szólítja fel tagjait a tagdíjhátralék megfizetésére, mivel így nagyobb összegű „hátralék” megfizetését követelhetné. A szakszervezet ezen magatartását a Ptk. 4. § (1) bekezdésébe ütközőnek, az 5. § (1) és (2) bekezdése szerinti joggal való visszaélésnek minősítette. Mivel az alperes tagsági jogviszonya már korábban megszűnt, az általa 2016. évben aláírt kilépési nyilatkozatnak nem tulajdonított jelentőséget.

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban Pp.) 78. § és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14.§ értelmében rendelkezett a le nem rótt illetékről.

A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és az alperes keresete szerinti marasztalását, valamint az alperes kötelezését perrel felmerült költségei megfizetésére. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogsértően állapította meg, hogy az alperes tagsági jogviszonya 2012. március 31. napjával a tagdíj nem fizetése miatt automatikusan megszűnt. Az alapszabály rendelkezései szerint a felperes nem volt jogosult a tagsági jogviszonyt automatikusan megszüntetni, ha tag nyilvántartásból való törlését fizetési felszólításnak kellett megelőznie.

Utalt arra, hogy a Kúria sem fogadta el a tagsági jogviszonyt automatikus a megszűntető okként, ha a tag a tagdíjat nem fizette meg. A tag tagsági jogviszony megszűntetésére irányuló szándékát kilépési nyilatkozattal fejezheti ki, az alperes ilyen nyilatkozatot csak 2016. május 17 napján tett, ezen időpontig tehát maga is folyamatosnak tekintette tagsági jogviszonyát. Állította, hogy a tagsági jogviszony megszűnése és a nyilvántartásból való törlés összetartozó aktusok, elkülönítve nem értelmezhetőek. Álláspontja szerint a tagsági jogviszony megszűnésének megállapítására az alapszabálytól eltérő, bírói úton nincs lehetőség, hiszen az az önkormányzatiság elvét sértené. Állította, hogy 2012. január 1. és március 31. napja közötti időszakra a tagsági díj mindenképpen megilleti. Hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.21.398/2017/4. számú ítéletében írtakra.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítéltábla fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, abból helytálló jogi következtetésekre jutott, mellyel az ítéltábla maradéktalanul egyetértett, azt megismételni nem kívánja. A fellebbezésre tekintettel az ítéltábla az alábbiakat rögzíti.

Az ítéltábla egyetértett a fellebbezésben foglaltakkal annyiban, hogy a felperesi szervezet egyesülési jog alapján létrehozott érdekképviselői szervezet, mely jogszabályi keretek között jogosult meghatározni működésének szabályait. A tagsági jogviszony kötelmi jogviszonyként nem értelmezhető, a tagsági viszonyból származó tagdíjfizetési kötelezettségre a Ptk. kötelmi szabályai nem irányadóak. A felperes a demokratikus önkormányzatiság alapján alkotta meg 2010. szeptember 24.-ig keltezésű alapszabályát, amelyben saját maga rendelkezett akként, hogy a tagdíj háromhavi önhibából történő megfizetésének elmulasztásával is megszűnik a tagsági viszony.

A felperes által a perben hivatkozott BH2000.36. szám alatt közzétett eseti döntésben a Legfelsőbb Bíróság csupán azt mondta ki, hogy az a rendelkezés sérti a demokratikus működés elvét és a tag jogait, amely a tagi jogviszony automatikus megszűnését mondja ki a tagdíj nem fizetése esetére. Kimondta emellett, hogy a tagi jogviszony megszűnése csak előzetes felhívás, figyelmeztetés kiadását követően írható elő. A felperes 2010. szeptember 24-i keltezésű alapszabálya ezzel egyezően akként rendelkezett, hogy a tagsági jogviszony a tagdíj háromhavi önhibából történő meg nem fizetésével akkor szűnik meg, ha a tag a fizetésre való felszólítás követő 8 munkanap elteltével sem tesz eleget fizetési kötelezettségének.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy a felperes a fizetési felszólítást önkényesen, akár évekkel később is megküldheti, és addig a tag tagsági jogviszonya és fizetési kötelezettsége is fennáll.

Az elsőfokú bíróság által helytállóan felhívott bírói gyakorlat elvárja a tag érdekeinek védelmében, hogy a szervezet, hogy a Ptk. 4. § (1) bekezdésének megfelelő időpontban szólítsa fel a tagot tagdíjfizetési kötelezettsége teljesítésére. A jóhiszeműség és tisztesség követelménye nem csupán a kötelmi jogviszonyokra, hanem a polgári jog egészére, így a felperesi szervezet és tagja közötti viszonyra is irányadó. A Ptk. 4. § (4) bekezdése szerint a polgári jogi jogviszonyokban, így a felek közötti jogviszonyban is úgy kell eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat.

Helytállóan állította tehát az elsőfokú bíróság elfogadhatatlannak azt az eljárást, hogy mindaddig, amíg a felszólító levélben megjelölt idő el nem telik, az alperes tagsági jogviszonya és fizetési kötelezettsége is fennáll, és a felperesi szakszervezet csak több mint négy év elteltével hívja fel a tagot a díjhátralék megfizetésére. A Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdése az önkormányzatiság elve mellett

is érvényesül, sőt a felek önkéntes akarat elhatározása alapján létrehozott, önkéntes tagságon alapuló, és a tagok érdekeinek védelmében létrejött szakszervezetet tagjai felé fokozottan terheli, ezért a felperes az észszerű, elvárható időn belüli felszólítás elmulasztására igényt nem alapíthat. Az elsőfokú bíróság döntése nem sértette az önkormányzatiság elvét, hiszen éppen a felperes által demokratikus önkormányzatiság körében megalkotott alapszabálynak a megfelelően állapította meg, hogy az alperes tagsági viszonya 2012. március 31. napján megszűnt.

A fellebbezésben írtakkal ellentétben a tagnyilvántartás nem konstitutív hatályú, a tagsági jogviszony nem azzal keletkezik, hogy a tagot a szervezet nyilvántartásba veszi, hanem a belépési nyilatkozat megtételével és annak az illetékes szerv általi elfogadásával, hasonlóképpen a tagsági jogviszony nem a nyilvántartásból való törléssel szűnik meg.

Az ítélet tábla megítélése szerint 2012. január 1. és március 31. közötti időszakra sem illeti meg tagdíj a szakszervezetet, ezzel ellentétes álláspont esetén ugyanis okafogyottá válna a taggal szemben alkalmazandó szankció, a törlés, nem valósulna meg a tagdíj nem fizetése, melynek eredményeként a tagsági viszony megszűnt.

Mivel a kilépési nyilatkozat megtételére kifejezetten alperes hívta fel alperest, az alperes 2016. májusában tett kilépési nyilatkozata nem jelenti azt, hogy tagsági jogviszonyának fennállását ezen időpontig az alperes elismerte volna. 2016. évben a fentiekre tekintettel az alperes tagsági viszonnal már nem rendelkezett, így 2016 májusában megtett nyilatkozatának jelentősége nem volt.

Mindezekre figyelemmel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság döntését a Pp. 253. § (4) bekezdése alapján annak helyes indokainál fogva hagyta helyben.

Az alperesnek a fellebbezési eljárásban költsége nem merült fel, ezért arról rendelkezni nem kellett. A felperes személyes illetékmentessége tekintettel le nem rótt fellebbezési illetéket a fejezetnek 6/1986. (VI. 26) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Debrecen, 2018. július 3.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-